

majhnem delu naših pozicij. Obojestransko Souchet-nižine bil je po ljutem boju zavržen.

Tudi na severnem bregu Aisne napadel je sovražnik z močno artiljerijsko pripravo in je potisnil severo-vzhodno. St. Germain-monta naše prednje straže nekaj nazaj.

Ob Aisnefronti med Attigny in Olizy povisala se je bojovna delavnost sovražnika. Obojestransko od Vouziersa nastanil se je pri ponovnih napadih na višinah na vzhodnem bregu Aisne. Komander 199. infanterijske divizije generalmajor pl. Puttkammer posegel je osebno v boj in je vstavil napad na višinah vzhodno od Vaudy. Med Olizy in Grandpré zavrnilo so lotrinjski in šlezko-bolštajnski in bataljoni lovcev ponovne napade sovražnika pred svojimi črtami. — Na obeh bregovih Maase ostala je bojovna delavnost tudi véraj na motilni ogenj omejena.

Južno-vzhodno bojišče. Na Bukoviku, severo-zapadno od Aleksinsca so bili sovražni napadi zavrženi. Zaječar v Timok-dolini bil je od nasprotnika zaseden.

Prvi generalkvartirni mojster
Ludendorff.

Avstrijske uradne poročila od ponedeljka.

K.-B. Dunaj, 21. oktobra. Uradno se danes razglasa:

Na italijanskem bojišču nobeno večje bojovno podjetje.

Obojestransko južno Morawe bili so srbski delni napadi zavrženi. V gorovju zapadno Zaječara je srbski pritisk močnejši.

Šef generalštaba.

Nemške uradne poročila od ponedeljka.

K.-B. Berlin, 21. oktobra. Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armadna skupina prestolonaslednika Rupprechta. V Flandriji borilo se je pred in za odsek Lyse med Urselom in Kortrykom ljuto. V Zomeru mimogredoč korvinski sovražnik vrgli smo v protisunko zopet nazaj. Obojestransko Deinze nastanil se je nasprotnik na zapadnem bregu Lyse. Deli, ki so južno mesta čez reko vrnili, so bili k večjemu delu vjeti. Eno francosko gnezdo je še ostalo na vzhodnem bregu. Vzhodno Kortryka sunil je sovražnik čez Deorlijk in Zvevegum. Na višinah zapadno in južno-zapadno od Vishte postavili smo njegove napade. Severno Schelde zavržili smo sovražnika pred našimi črtami. Severno od Torna dosegel je nasprotnik Scheldo. Južno od Torna stali smo z njim v črti St. Ammond — vzhodno Denaina in na višinah vzhodno in severovzhodno od Haspresa v bojnih dotiki.

Obojestransko od Solesmesa in Le Chateau napadel je Anglež véraj v razširjenosti svojih napadov dne 17. in 19. med Le Chateau in Oise z močnimi silami. Med Solesmesom in Vertainom običali so njegovi napadi na višinah zapadno od nižine Harpies v našem odporu učinku. Obojestransko od Solesmesa postavili smo čez naše prednje črte prodirajočega sovražnika na višinah vzhodno in južno-vzhodno mesta. Romeries in Amerval eta bila izgubljena in v protisunko zopet vzeta. Obojestransko od Le Chateau obdržali smo v splošnem naše položaje in v trdem menjajočem se boju. Brandeburska 44. rezervna divizija pod poveljstvom generalmajorja Haas se je tukaj posebno odlikovala. Z velikimi sredstvi peljan napad sovražnika izjalovil se je torej na celi 20 kilometrov široki napadalni fronti razven krajevne omenjene pridobitve na ozemlju zastran nasprotnika, ob žilavosti naše od artiljerije učinkujoče podpirane infanterije.

Armadna skupina nemškega prestolonaslednika. Severno od Serre zavrženi so bili ponovni napadi sovražnika. Obojestransko ceste Laon-Marié izčistili smo v protinapadu dele naše se v sovražni-roki ostalih črt in smo zavržili močne protinapade. Tudi zapadno Aisne vzei so vzhodno-pruski bataljoni in v zadnjih bojih posebno odlikovani rezervni infanterijski re-

giment št. 231 v protinapadih svoje pozicije nazaj in so odbili sovražne napade. Vzhodno od Vouziersa skušal je sovražnik svoje dne 19. oktobra izvojevane krajevne uspehe skozi nadaljevanje svojih napadov razširiti. Izjalovili so se v protinapadu infanterijskega regimenta št. 411 in ob trdem odporu 7. kompanije bavarskega infanterijskega regimenta št. 24.

Armadna skupina v Gallwitz. Vzhodno od Bauthevilla zavrženi so bili delni napadi Amerikancev. V ostalem ostala je bojovna delavnost obojestransko Maase v zmernih mejah.

Južno-vzhodno bojišče. Ob Moravi odbili smo vnovič de'ne napade Srbov.

Prvi generalkvartirni mojster
Ludendorff.

Avstrijske uradne poročila od točka.

K.-B. Dunaj, 22. oktobra. Uradno se danes razglasa:

Italijansko bojišče. Véraj zjutraj posrečilo se je sovražniku v pokrajini Monte Sisemola mimogredoč v naše jarke vdreti. Skozi protisunko je bil zopet vržen. Nadaljni napadalni poskusi izjalovili so se v našem ognju. V kotlini Alana preprečili smo italijanske proizvodvalne poskuse.

Balkansko bojišče. Ob Moravi so bili napadi zavrženi. Podjetje nemških čet je dovedlo v sovražne jarke. Pri Zaječaru zadobil je sovražnik na ozemlju. V Albaniji prišlo je na reki Hati do bojev med zadnjimi četami.

Šef generalštaba.

Nemške uradne poročila od točka.

K.-B. Berlin, 22. oktobra. Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armadna skupina prestolonaslednika Rupprechta. Ob Lysi in Scheldi infanterijski boji. Večkrat je skušal sovražnik z manjšimi in večjimi oddelki reke prečkati. Severo-vzhodno od Kortryka vdri je z oklopnimi vozovi, južno-vzhodno od Kortryka z močnimi silami proti našim novim črtam. Bil je povod izgubonosno zavržen. Vicestražni mojster Müller devete baterije poljakoartiljerijskega regimenta 221 uničil je pri tem 6 tankov nasprotnika. Angličani zasedli so od nas varovane zvonike od St. Amande s strojnimi puškami. Obojestransko Solesmesa in Le Chateau sovražnik svojih napadov ni ponovil. V ponočnih delnih bojih ostala so dvorišča od Amervala v njegovi roki.

Armadna skupina nemškega prestolonaslednika. Francoski napadi, ki so prodirali zjutraj severno Serre, popoldan na široki fronti med Oise in Serre, so bili zavrženi. Severo-vzhodno od Mebercourta izvršila so šleške čete uspešne protinapade. Na višinah Aisne od Vouziersa trajali so ljuti boji. Württembergski regimenti so v zvezi s prusskimi in bavarskimi bataljoni sovražniku v uspešnih protinapadih iztrgali višine vzhodno od Vandy med Bailly in Estrées in severno od Falaise in so jih kljub sovražnim protinapadom obdržali.

Armadna skupina v Gallwitz. Po luti artiljerijski pripravi napadel je Amerikaneec severno od Sommerance in na široki fronti obojestransko Bauthevilla. V ognju in v protisunku izjalovili so se napadi nasprotnika. V ognju naših strojnih pušk in naših infanterijskih kanonov zadobil je Amerikaneec zopet teške izgube. Iz bojnega brodivja, obstoječega iz kakih osem sovražnih letal, ki so napadli kraje v dolini Lahn, sestreljena so bila 4 letala. Lajtnant Weltiens izvojeval je svojo 35. zračno zmago.

Južno-vzhodno bojišče. Severo-vzhodno Kruševaca in v Bukovici izjalovili so se sovražni napadi. Uspešna lastna podjetja pri Irubarevo in južno Morave.

Prvi generalkvartirni mojster
Ludendorff.

Kmetovalčevi nasveti.

Dolgo trajajoča vojna in z njo vse hude posledice je naši živinoreji nele samo znatno škodovala, ampak je je skoraj do zadnje glave uničila. Tu pa tam se vidi po hlevih še kako slabo kravico in pa redkokje par volov. Ker so vse vojujoče se države, to je cela Evropa, na enem in istem stališču, ni torej upati, da bi se stanje živinoreje po vojni kar hipoma izboljšalo. Treba bo več let in vzorne marljivosti, da se v tem oziru kmetovalcem zadane rane zopet zaceli. Z od malo živine pridobljenim gnojem bo treba marljivo ravnati in ga enakomerno porazdeliti, da zmoremo iz naših njiv zadobiti tisti dobiček in hasek, ki odgovarja našem trudu, delu in stroškom. Ker je število naše živine žalibog znatno reducirano in odgovarjajo naši travniki in pašniki številu živine, ki smo jo imeli pred vojno, ter vsa na istih pridelana krna in trava ne najde radi sedanjega pomankanja živine svoje celotne uporabe, je z ozirom na to svetovati, da se nekaj dobro ležečih travnikov preorje in napravi iz njih njive ter jih, ker je še čas, poseja z simekim žitjem, nakar se bo imelo tukaj nadomestni dobiček za to, kar v drugi stroki zaostane.

Kakor si je sedaj med vojno kmečki stan finančno opomogel, tako bode po vojni, ki se bliža svojemu koncu, zopet nastalo težko stališče za vsakega, ker se bode šlo za obče saniranje finančnih ran in škod, povzročenih od te dolgotrajajoče vojne. Vojni in državni dolгови, ki presegajo danes v Avstriji že 70 tisoč milijonov kron, se bodo po možnosti stanu na prebivalstvo enakomerno porazdelili in vsak posamezni bode moral to breme na svoje rame vzeti. Ker so pa vsi gospodarski viri izčrpani, bode tudi na tem polju nastala beda in reva. Oprijeti se bode treba umno vseh orodstev, ki služijo gospodarstvenu procvitu, da se tako lažje in hitreje izvijemo iz številnih finančnih zaprek in sanj, v katere nas je sabrala ta nesrečna vojna. Treba bode obče štedljivosti in napeti bode vse sile, da se tim preje oddaljimo od državnega moloha, ki bi nas drugače pogoltnil in zaguril v moramo sebi in našim potomcem v gospodarstvenem oziru mirno vest in blagohotno bodočnost.

Stara Avstrija je končala svoje življenje in z njo so se podali k počitku tisti, ki so stali dosedaj neustrašljivo na krmlu ter so bili odgovorni za usodo njenih narodov. Končala se je in iz njenih razvalin kljuje pretvorba in novo, popolnoma predrugačeno življenje. Prestojiti se morajo dosedajni prevladajoči nasori in napraviti morajo pot elementom, ki jih je narava skoli to vojno vstvarila. Stara Avstrija je razkosana po razliki narodnosti v štiri dele, v štiri države, katerih prijateljski sporazum je glavni predpogoj za bodoč gospodarski razcvet. Ker pa bodo te narodne države v gospodarskem oziru ena od druge odvisne, se mora še sedaj delovati na to, da krmlarji ob uri samostojnosti ne obličijo in da ne zavosijo svojih državnih vozov na kvar prebivalstva. Upamo, da se bode s sporazumnim skupnim gospodarstvom poročilo do sedaj zbegane narode dovesti na pot splošnega miru, kateri bode blagodejno vplival v blagor splošnosti in procvit gospodarstva.

Tedenski pregled.

Stajerske vesti.

Velika železniška nesreča dogodila se je dne 21. t. m. ob eni uri ponoči v bližini postaje Kapfenberg. Trčili so namreč trije vlaki skupaj. Kakor se je moglo do sedaj dognati, zgubilo je 14 oseb pri tej nesreči svoje življenje. V ravno istem času trčili je iz Dunaja došli brzovlak ob tovorni vlak; medtem je dospel iz Brucka vlak z dopustniki, ki je bil namenjen na Dunaj in je isto

tako trčil ob ota ta vlaka. Dunajski vlak je bil hudo poškodovan. En salon-vagon, v katerem so bili sami oficirji, je pri tem popolnoma zgorel. Ravnotako užgal se je tudi poštni voz. Tudi vlak dopustnikov je bil znatno poškodovan. Izpod vozov potegnili so je 14 mrtvih; med temi 11 oficirjev. Med mrtvimi se nahaja tudi strojni železniški ravnatelj Grundner iz Dunaja, ki je bil poklican v Maribor in je potoval s svojim tajnikom in slugom. Razven tega je bilo 34 oseb, večina oficirji in vojaki, zelo težko poškodovanih. Večina je imelo zdrobljene noge in rebra ter hude poškodbe na glavi. Poškodovane se je prepeljalo v Gradec v vojaške in deželne bolnišnice. Lahko poškodovani, kakih 70, zamogli so svojo vožnjo zopet nadaljevati. Dunajski vlak je dospel iz Kapfenberga še-le ob pol 10. uri predpoldan v Gradec.

Iz vojne pošte 304 se nam poroča: Za Jurovec pri Ptuj. Zalostno vest je zadela obče spoštovano Rozmanovo hišo. Najstarejši sin Miha je padel dunajske smrti za domovino dne 14. junija t. l. ob Pivci. Rajni je bil kot deseti pri vseh zelo priljubljen. Bil je sedaj že četrto odlikovan za svojo junaško obnašanje pred sovražnikom. Prvič je dobil srebrno II. vrste, drugič brončeno kolajno in Karlov četni križec. In sedaj četrto za srebrno I. razreda, ali žalibog že po smrti. Naše največje sožalje kot njegovi prijatelji, — njemu pa večna luč — pošiljamo starišem. V imenu vseh, ki so ga kot zvestega tovarnika poznali. Inf. Franc Pury.

Vsem in tatvina v Mariboru. V trgovini Büdefeldt in Fritz v Mariboru je bil izvršen vlom. Iz trgovine Fritz so odnesli tatovi veliko čerjiv v vrednosti 13.000 K.

Dezerterji — tatovi. Veletrgovcu Karlu Worsche v Mariboru je bilo ukradeno za približno 50.000 kron blaga. Dne 14. t. m. pa sta bila prijeta na kolodvoru dva zepna tatova, ogrska vojaka, z imenoma Janos Rizo in Sander Horvat. Ker so pri njima našli nekaj ukradenega blaga, sta gotovo udeležena pri zgorajšni tatvini. Obadva sta dezerterja in je že že 5. junija aretirala straža v Mariboru. Takrat sta se imenovala Molnar in Skrivaneck. Ukradenega blaga še niso izsledili, ker storilca nočeta ničesar izdati.

Koroške vesti.

Taga se zna vsak. Zupniku Schmeditz v Porečah je zbolel na „španski“ bolezni organist. Kmalu za njim je zbolel tudi mežnar in ministrant. Tako se je zgodilo v svetovno-zgodovinskem letu 1918, da je v Porečah na Koroškem eno in isto dopoldne zupnik ne samo maseval, ampak tudi mežnar in ministrant. Evo, kako si je znal pomagati. V nedeljo dne 6. oktobra je bral prvo maso g. zupnik, ministrant mu je bil neki vojni kurat. Ko pa je drugo maso bral g. kurat, zlezal je zupnik v ministrantovo srajčico ter je potem pri masi nekakega tretjega gospoda iz Celovca šel na kor, orgljal in bil obenem prevodja.

Nevarna igra z orojem. Dva vajenca celovške elektrarne, ki sta bila zaposlena s montiranjem v dvorcu nekakega grofa v Krivi Vrbi, sta našla tamkaj flobert-pusko. Ker nista slutila, da je puška nabasana, jo je v šali nameril eden izmed vajencev na svojega tovarnika. Orožje se je sprožilo in strel je zadel fanta v levo stran prsi. Nevarno ranjenega so prepeljali v deželno bolnišnico v Celovec.

Razne vesti.

Reparake tolpe v Galiciji. Krakovski listi poročajo o roparskih tolpah v okolici Rešova. Postaja Rešov, ki je važno železniško križišče, je bila že večkrat oropana. Škoda, ki so jo naredili roparji, znaša na več kakor 3 milijone kron. Vso to škodo trpi država. Škoda, prizadeta zasebnemu prebivalstvu, se pa ceni tudi na več milijonov kron. Vsa okolica Rešova je v rokah razbojnikov, ki ne ropajo samo, temveč tudi morijo ljudi. Našlo se je že več ženskih trupel, ki so bila tako spačo-

na, da jih ni bilo spoznati: brez glave, brez udov, katere so jim tolovaji odsekali. Roparskih napadov je toliko, da jih ni mogoče popisati. V nedavno minuli noči so se roparji peljali v kolesju v mesto, so vstopili v kremo ter oropali kmete Petra Ozega za 15.000 K. Ko jim je župan z dvema orožnikoma zastavil pot, so jih roparji s strelji odpeljali. V beg, sedli v koleselj ter se hitro odpeljali. V Grodsku so ustrelili roparji orožnika Rojka. V Litoriznah je 40 roparjev, ki so bili vsi oboroženi s puškami, napadlo kmečko hišo ter odneslo 32.000 K. Te roparske družali se izdajajo za vojake, in ker so oblečeni in opremljeni po predpisih, jim je lahko rekvirirat po kmetih. Najbolj predzren med vsemi je vojaški begun Samborski, ki nosi častniško uniformo in zapoveduje celi roparski tolpi. Nedavno tega je prišel v Tarnov na kolodvor, kjer je ukazal pogasiti vse luči, češ da prihajajo roparji, a kmalu potem so njegovi pomagači bropali cel vlak. Samborskega je te dni prišla roka pravice.

Za špansko boleznijo sta oboleli žena in hči nemškega kanclerja princa Maksa Badenskega. V Berlinu je za špansko boleznijo obolelo 1227 pri bolniški blagajni zavarovanih delavcev. V Stuttgartu je obolelo 600 oseb. V Nemčiji zapirajo zaradi španske bolezni šole. Španska bolezen razšaja tudi silno v Italiji, kjer je v Milanu obolelo 80.000 oseb; bolezen razšaja tudi v Rimu in v Genovi. Tudi v južni Afriki se je španska bolezen zelo razpela. V Kimberleyu je umrlo 9. oktobra 470 oseb; v devetih dneh je pobrala v tem mestu 1500 oseb.

Ena tretjina letošnjega sadja uničena. Na mestnih trgih se ne dobi skoraj nikjer sadja, ali isto pa gnije na drevju in na kupih. V nekaterih krajih leže celi kupi sadja in čakajo, kdaj ga bodo odpeljali. Centrala za sadje in zelenjavo je v onih krajih, kjer je letos sadja nad lastno potrebo, sadje zasedlo in pazi z bistrimi očmi, da ne bi stradajoče ljudstvo dobilo kaj od tega sadja; ona se sveda boji le za svoj dobiček. Posledica tega „vestnega“ čuvanja pa je, da sadje, ki čaka na „predpisani“ izvoz na kupih segnijo. Deležno vreme gre pa ti vzorni centrali „Geos“ posebno na roke, da se ga čim več uniči. Popolnoma mirno smemo računati, da se bo na ta način uničilo dobro tretjino letos pridelovanega sadja. — Take in vse naše centrale so nepopoljšljive in zakrjene grešnice, ne izuči jih ne izkušnja, ne škoda, katero trpi ubogo ljudstvo. Izdaja se vedno le ravno napačne odredbe, s katerimi nametno da bi se štedilo, zapravljajo lahkomišlino milijoni ljudskega imetja. Skoro bi rekli, da se je pri nas vobče nalašč tako delalo in gospodarilo, iz zgolj vzroka, da se Avstrijo čim preje uniči, katere je sedaj brez rešitve izgubljena. Sedaj so torej ti politični činitelji svojo ulogo dokončali.

Oddaja materiala, ki ni več za vojaško porabo. Takovni urad vojnega ministerstva poroča: Valed nepravilne zaprositve za oddajo materiala, ki ni več za vojaško porabo, od strani nevojaških mest nastaja zakasnitev, katero se potem pripisuje vojaškim uradom. Sledečih navodil se je treba strogo držati. Civilni interesi naj od sedaj naprej vložijo prošnje za dobavo takega blaga in sicer: za kmetijske potreščine: pri kmetijski družbi; za gospodarske predmete pri mestu za lesno gospodarstvo na Dunaju (Holzwirtschaftsstelle, Wien I., Reichstrasse 11); za obrtne potreščine pri obrtno-pospeševalnih uradih.

Rekvizicija vina za vojaške svrhe. V ministerstvu za ljudsko prehrano in v poljedelskem ministerstvu so povedali na neko vprašanje, kakor se poroča iz Dunaja, da obstoji namen, da se izvedejo v vsej monarhiji rekvizicije vina in sicer se bo zahtevalo dva ali tri odstotke pridelka.

Pomankanje zdravil v Avstriji. Večji del naših zdravil so tihotapci židje spravili v Ukrajino in v druge dežele. Vseled tega je Nemčija sporočila, da ne bode več pošljala zdravil v Avstrijo, če ne bode bolje gospodarila z zdravili in strogo nadzorovala porabo istih. Tihotapci so pred ustanovitvijo lekarniške centrale zaloge naših zdravil tako oropali, da

so od najvažnejših zdravil ostale le neznatne množine, tako je na primer ostalo v vseh avstrijskih lekarnah le 50 kilogramov aspirina, 5 kilogramov kinina itd. — Vedno le ena in ista avstrijska bolezen, na kateri hiramo že peto leto . . .

Važnost vprašanja petroleja za kmetijstvo. Blizajoči se zimski čas s svojimi kratkimi dnevi in dolgimi nočmi dela kmetovalcem obilo skrbi, kjer bodo dobili zadostno množino svetilnih snovi. Potreba zadostne in hitre preskrbe kmetovalcev s petrolejem je postala zopet pereča. To vprašanje je zelo važno za preskrbo živil posebno v mlekarstvu, kjer je treba opravljati jutranjo in večerno molžo pri luči. Skrbi pa tudi kmetovalca, kako bo spravil pozne pridelke pod streho; luščenje koruze, obrezovanje repe in obtrgovanje korenja se vrši po večerih. Vsekakor pa je nuja zahteva, da merodajna in odgovorna državna mesta hitro in zadostno preskrbe one kmetovalce s petrolejem, ki nimajo druge razsvetljave na razpolago.

Ekzistenčni minimum — 3600 kron. Predlog, ki so ga stavile vse stranke poslanske zbornice, zahteva, da se zviša ekzistenčni minimum od 1600 na 3600 kron, nešteti draginjsko doklado in nabavne prispevke v davčno dolžnost in da se pomakne davek na plačo na letni dohodek od 14.000 kron. Te določbe naj bi veljale tudi za nazaj za leto 1918.

Letina tobaka. Letošnja letina tobaka v srbskem zasadenem ozemlju je šestkrat toliko kakor predlani. Leto 1916 je dosegla tobačna produkcija blizu 40 procentov mirovne produkcije. Ogrska vlada hoče dovoliti poljedelcem za lastno rabo do 200 tobačnih rastlin proti davku 1 kruna za rastlino. Od tega upa dobiti Ogrska 200 milijonov kron. — Pri nas v naši „ljubi“ Avstriji rajši finančna uprava uničuje tobačne sadike, nego da bi sledila v tem oziru Ogrski. Avstrija eli narobe svet je eno in isto . . .

Skupni državni proračun. Drugi proračun za drugo polovico letošnjega leta še ni bil parlamentu predložen, zato je skupni finančni minister v delegacijski seji 15. t. m. predlagal; naj delegacija o tem potrebno ukrene. Na podlagi izdatkov zadnjih mesecev — seveda če bo vojna do konca letošnjega leta trajala — se zahteva za celotno oboroženo silo 12¹/₂ milijard kron (12 milijard za vojsko na kopnem, en četrt milijarde za mornarico). Vojna nas tedaj stane vsak mesec ogromno svoto 2 milijardi! Celotni izdatki od začetka vojne pa do konca leta 1918 znašajo pri zunanjem ministerstvu 432 47 milijonov kron, pri skupnem finančnem ministerstvu 23 91 milijonov in pri računski kontroli okroglo 1 5 milijonov kron. Za vojskoto pa se je izdalo v poračunskih letih: 1914/15 1014 32, 1915/16 16215 23, 1916/17 18274 18 milijonov kron, med tem ko se je za 1917/18 postavil znesek 18401 78 milijonov kron. Ako k temu pristojemo izdatki 1184 01 milijonov kron za mornarico, znaša celotni zahtevk vojnega ministerstva 63634 54 milijonov kron. Celotni zahtevk vseh ministerstev znaša v letih 1914/15 do 1917 18 64092 58 milijonov kron. Torej okroglo 64 milijard kron.

160 vagonov pšenice sežgalo. Budapest, 19. oktobra. V Körmendskem paromlinu je zadnje tedne sežgalo 160 vagonov pšenice radi nepazljivosti osebja. Ravnatelji podjetja, med njimi dr. Ludvik Franz iz Maribora bodo imeli s sodiščem za opraviiti. — Za pomisliti je, ampak kaj takega v Avstro-Ogrski dandanes več ne preseneti, ker se vidi, da delajo nalašč tako. Saj vejo zakaj . . .

Vagon špirita zgorela. Na državnem kolodvoru v Welsu se je vnel v nekem vagonu špirit, namenjen za Salzburg. Vagon s 16 sodi špirita je zgorel.

Koliko zasliš dandanes krajaški mešter na Dunaju. Neki enoletni prostovoljec iz celo imenitne rodbine si je dal delati monturo in je položil sanjo 21.000 kron. Za obleko, si-vano na žido, je plačal takoj 3000 kron, za domačo suknjo s hlačami 2200 kron, za frak 3500 kron, in tako je šlo dalje po fantastič-

nih cenah na tisočake. Na vprašanje, če imajo tudi zaposleni delavci temu primerni zaslužek, je šef dotične firme ponosno odgovoril: „Pri meni zasluži prvi krojač več kot 30.000 kron na leto. — Ti gospodje krojači bodo gotovo s solzami v očeh obžalovali konec vojne, ker jim vzdržanje ne dela nobenih težkoč.“

Vojaški dopusti ustavljeni obenem z omejitvijo prometa. Kakor piše „Zeit“ bodo obenem z omejitvijo prometa na vseh železnicih ustavljeni s 20. t. m. tudi vojaški dopusti, za isti čas kot železniški promet.

Prehranjevalne težkoče na Dunaju. Dunaj, 20. oktobra. Na Dunaju naraščajo težave za prehrano. Zadnje dni se je v rotovžu vršilo več posvetovanj glede dobave živil za mesto, zlasti ker se brani Ogrska nadalje preskrbovati Dunaj in ker se je tudi izvoz iz Češke občutno zmanjšal. Zadnja seja načelnikov je sklenila, da se konstituirajo kot aprovizacijski odsek. Naprosil je nemški Nationalrat, ki se je večeraj opoldne sestal, da naj se v prvi vrsti bavi z vprašanjem prehrane.

Blazen mornar streljal s topom. (K.B.) V eni izmed baterij, ki varujejo kanal pri Sebenicu, je neki zblazneli mornar začel streljati s puško, nato se mu je posrečilo, da se je polastil brzostrelnega kanona s katerim je bombardiral ladje, mesto in okolico. Škoda je majhna, pač pa je mrtev en mornar, ranjena pa en vojak in ena ženska. Zblaznega vojaka so prijeli, preden je mogel napraviti več škode.

„Pametna“ odredba finančnega ministerstva. Finančno ministerstvo je sredi septembra izdalo naredbo, s katero strogo prepoveduje žganjekuho. Proti tej naredbi sami ne bi imeli ničesar, če bi bila izdana in objavljena pravočasno. Ljudje pa so imeli za žganjekuho že narčeno radje, ki ni bilo za drugo, kakor izključno za žganjekuho. Vred te stroge ministerste odredbe ljudje ne smejo kuhati žganja in tako gre vse namočeni materijal na kvar. Kmet pa trpi valed tega škodo. Konstatiramo, da ta odredba še do danes ni razglašena. O tem so ljudje izvedeli šele po organih finančne straže. Gospodje, ne spite dalje časa na tozadernih vloženih prošnjah o dovoljenju žganjekuhe, rešite jih vendar enkrat in razveljavite ta zakon, da ljudstvo ne bode trpelo škode.

Omejitev prometa na železnicih. Uradno se razglasa: Prometne razmere na avstrijskih železnicih so se zadnji čas deloma valed pomanjkanja osebja, obratovalnih sredstev in kuriva, deloma valed večjega jesenskega prometa, pred vsem pa, ker je zbolelo zelo mnogo železničarskih nastavlencev valed španske bolezni, tako poslabšale, da mora železniško oskrbnistvo potrebno ukreniti, da bo moglo kolikor mogoče v mesecih novembru in decembru posebno zaradi prevažanja pese in premoga narašlim zahtevam zadostiti. Zadnji čas se je po avstrijskih kolodvorih nabralo toliko naloženih vagonov, da se mora sprejemanje blaga omejiti. 16., 17. in 18. oktobra se razen živil ne bo sprejemalo nikako blago za prevoz, tudi premog ne. Tudi osebni promet se bo znatno omejil. Železniško ministerstvo je moralo promet omejiti, ta omejitev se deloma izvršuje, v splošnem pa bo nastopila 20. oktobra in bo trajala kakor štiri tedne.

Dunaj pred lakoto.

Dunaj, 21. oktobra. Večerni listi konstatirajo, da že tri dni ne prihaja skoro nobenih živil iz poljskih in čeških pokrajin na Dunaj. Češke in poljske dežele nočejo dobavljati Dunaju nobenih živil več.

Dunaj, 21. oktobra. „Allgem. Zeit.“ piše, da so baje Čehi stavili ponudbo, da naj se Dunaj direktno obrne do „Českega vybora“ in ne več do avstrijskega prehranjevalnega urada. Samo na ta način bi mogel dobiti Dunaj se živila iz čeških dežel.

Dunaj, 21. oktobra. „Ostdeutsche Rundschau“ prinaša oklic na nemške kmetovalce, ki jih pozivlja, da naj ne dajo nobenih živil češkim ljudem niti za najvišje cene. Pod naslovom „Silobran“ piše isti list glede češkega bojkota: Čehi trde, da živi na Dunaju nad 300.000 Čehov. List predlaga, da naj se vsi Čehi na Dunaju registrirajo in da naj se jim ne izdajo nobene živilske nakaznice. Tudi naj se vrše po hišah, kjer stanujejo Čehi, hišne preiskave in naj se kot odgovor na češki živilski bojkot konfiscirajo dunajskim Čehom vsa živila. Isti list poroča: Konferenca načelnikov na dunajskem rotovžu je sklenila pozvati nemški narodni svet, ki zburtuje danes, da naj stori sklepe, da se odvrne od glavnega mesta lakota. Moke in krompirja je samo še za malo časa, enako ni skoro nič več krmilinih mesa in petroleja. Dunaj je v strašnem položaju. Katastrofa je neizogibna ter ima lahko nedogledne posledice za Nemce v Avstriji in za vsa državo.

Dunaj, 22. oktobra. Dunajski župan dr. Weisskirchner se je pričel pogajati s češkim poslancom Tusarjem zaradi dobave krompirja in drugih živil za Dunaj. Opozorjal je na to, da živi na Dunaju na sto tisoč Čehov in poslanec Tusar je izjavil, da je pripravljen posredovati, toda samo pod pogojem, da se Čehi pogajajo edino le z dunajsko mestno občino, da pa nimajo ničesar opraviti z državnimi oblastmi.

Kmetijsko združništvo in vojska.

Naša vlada je že optovano priznala, da se je kmetijsko združništvo v vsakem oziru dobro obneslo in domovini jako dobro služilo. Skoraj vse kmetijske zadruge so posvečevale svojo službo krmil. Rajlajznovke so prišli do veletoka ki doaja demovini iz kmetijskih slojev znateh def demaril, sredstev v obliki vojnih posojil. Propaganda za vojna posojila se ne bi bila obnesla tako uspešno, ako ne bi bile rajlajznovke in kmetijske zadruge tako vrlo delovale v prid domovine, oziroma ako ne bi bilo velikopotezne organizacije kmetijskih korporacij.

Pri vojnem gospodarstvu bi se bilo dalo marsikaj boljše izrjevati in marsikaj opustiti, ako bi bila združna organizacija kmetijskega prebivalstva na Avstrijskem pred začetkom vojne bolj razširjena. V tem oziru smo zaostali za Nemčijo. V sudeških deželah, pa tudi na Spodnjeavstrijskem je združniška organizacija že boljka nego na Stajerskem. Imamo pač obilo rajlajznovk, toda v drugih strokah združništva je pa še treba mnogo organizatoričnega dela.

Vojska je omajala marsikatero zastarele nazore, kakor skala trdno pa še stojijo načela združništva, strašne vojne posledice za vse človeštvo silijo skoraj vse poklice, da si gospodarske sami pomagajo, snujče zadruge, kajti le na ta način bomo km sedsim in prihodnjim velikim težkočam.

Velika škoda je, da se pri snovanju vojno-gospodarskih central niso izrabljali dobri nauki in izkušnje združništva. Doda se, da se skuša — žal prepozno — uvesti združniški duh v nekatere centrale in da se poverja poslovođstvo izkušnim združnikom in podružnice central se prepustajo združnim zvezam.

Zadeva velikega pomena je praktična izvršba ideje, da bi zadruge pridelovalcev neposredno kupčevale z zadrugami porabljajcev. Če bi se to doseglo, bi se s tem odpravila cela armada vmesnih trgovcev. Na Avstrijskem imamo danes že mnogo dobro organiziranih konzumnih društev, ki so združena v velikih zvezah in delujejo skupno s kmetijskimi zadrugami.

Dokimal so bila ta konzumna društva prav malo v neposredni kupčijski zvezi z zadrugami za pridelovanje in prodajo. Kupčije se vrše zvečne potom vmesne trgovine. Kjer se kupčije poštno, tam se gotovo ne bo nikdo priloževal; toda odločno pa morajo delovati pridelovalne kakor tudi porabljajne zadruge proti neposredni vmesni trgovini in proti početju vmesnih trgovcev, ki se vsiljujejo med pridelovalce in konzumente in pogosto kar v kavarni pri zabavi nezasišano navijajo cene za poljedelske pridelke.

V slednjem času se pogajajo zastopniki kmetijskih zveznih organizacij z zastopniki zveze avstrijskih konzumnih društev v svrhu medsebojne neposredne blagovne kupčije in pričakuje se, da bojo iz prizadevanja kmalu imela praktičen uspeh.

Naj kmetovalci se pogosto izražajo, da bi svoje pridelke rajši prodajali, ko bi vedeli, v kakšne roke pravzaprav ti pridelki prihajajo. Kmetovalci dobro vejo, da se polastijo njihovih pridelkov, na katere prebivalstvo radi ogromnih prehranjevalnih težkoč tako težko čaka, pogosto osebe, katere se s temi pridelki na nečujen način bogatijo. Ako dosežemo, da prihaja večji del kmetijskih pridelkov potom zadrug in zvez porabljenim

zadrugam, se bo na ta način najbolje gojilo in pospeševalo potrebno zblíževanje dežele z mestom.

Upamo, da bo zadruga misel, ki je danes že prešinila široke sloje prebivalstva, v bodoče tembolj pokličana, da deluje v blagor trpečega človeštva. R. S.

Gospodarske stvari.

Oskrbovanje drevja.

Zelo važno je, da se drevje bodisi mlado ali staro v jeseni namaže s apnom, kateremu se prida nekoliko ilovce in kravjeka. Ta zmes naj se dobro premeša, ter se mu voda prilije, toliko da nastane gosto beljenje. S čopičem se drevje dobro namaže od tal do krone, in sicer tako, da se prime kar največ mogoče, da se prime beljenje debela, in da se v razpokline zlasti pa skrivališče pod skorjo dobro napojijo z beljemcem. Pod razpokano skorjo in drugih razpoklinah so namreč najboljše skrivališča za mrčes, kjer isli na gorkem prezimi v velikanskih množinah, ta belež pa ga prežene. Da je mrčes drevju škodljiv, posebno pa cvetju in sadju, ni treba posebej povdarjati. Spomladi se potem tako drevo s strugo ali pa kriččo ostrže, na kar zgojimo krasna in gladka debela dreves. Trud, ki ga imamo s tem delom se nam zelo bogato poplača.

Uredba krompirja za leto 1918.

C. kr. urad za ljudsko prehrano je dovolil z odlokom z dne 16. septembra 1918, št. 186.191, onim pridelovalcem, ki stanujejo izven svojega pridelovalnega kraja, da dobijo krompir iz lastnega pridelka, ako se odpovejo kartam za krompir. Ta dobavna pravica velja samo za pridelovalca in njegovo družino. Letni porabi delež za 40 tednov od početka splošne uredbe letne porabe je določen za osebo na 100 kg. Prevozno dovolilo se zaprosi pri graški podružnici vojnoprometnega zavoda za žito. Prošnja mora imeti potrdilo o lastnem pridelovanju od občine pridelovalnega kraja; tudi se priložijo dotične karte za krompir, oziroma v času do 6. oktobra, ko še karte niso izdane, odpovedna izjava, ki se odda občini bivaličke, iz z naslovom prosila in zamko opremljen kuvert. Namestniški odlok 2504/47 z dne 3. septembra 1918 je zd zdaj neveljaven.

C. kr. namestništvo.

Novi kažipot

za

bolnike!

Spisal sem spis, da v njem milijonom trpečih edino mogočo pot k ozdravljenju pokažem. Ta kažipot ne etane niti vinarja in se vsakomur, ki se čuti bolanega, slabotnega, obupanega, zastoj dopolnje. Moj spis je rezultat 50-letnega mišljenja in študija, vsebuje svoto bogate, praktične izkušnje in mnogo dokazov odličnih znanstvenih mož.

Kdor se hoče rešiti,

naj se podvrže mojemu nauku, ki je že mnogim tisočem pomagal. Naj je bolezen nastala v led skrbi, žalosti, prevelikega napora, naj je bila povzročena valed

lahkomišelnosti in nezmernosti,

vsem žalostnim, za delo in na volji slabotnim ljudem pokažem znanstveno in naravno pot k ozdravljenju od živčnih bolezni, pomanjkanja spanja, neveselja do dela, duševne in telesne slabosti, trganja v udih, glavobola, motenja v želodcu in prebavi ter mnogo drugih bolezni.

Pišite še danes karto in zahtevajte za stonj in franko

moj kažipot!

Naslovite karto na adresu:

E. Pasternack, Berlin, N.-O., Mischkestr. 13, Abt. 473.